

Nekroloji :

ECKHARD UNGER

(1885—1966)

Dr. H. GENGE (Danimarka)

Türkçeye Çeviren: SUNA KAVSAOĞLU

Berlin Üniversitesi, Ön-Asya Arkeolojisi emekli Ordinaryüs Profesörü Eckhard Unger 24.7.1966 tarihinde seksen bir yaşında olduğu halde Helmstedt'te vefat etti.

Uluslararası ilim dünyası, kendi arkeolojik araştırma sahasına çivi yazılı metinleri de dahil etmiş olan, ender bir insanın kaybının matemini tutmaktadır. Bykaleinsu-Tigris kaynaklarının tesbit edildiği *Zum Bronzetur von Balawat* (1911, basımı 1913; ayrıca bk. Ath. Mitt. 1920) adlı doktora tezini unutamadığımız gibi "Assyrian Dictionary, Chicago 1956 ff" in hazırlanmasında da istifade edilen *Die Reliefstele Adadniraris III, aus Sab'a und Semiramis* 1916 ve *Die Stele des Bel-harran-beli-ussur, ein Denkmal der Zeit Salmanassars IV* 1917 adlı eserlerini de hatırımızdan çıkaramayız. Hakkında ZA (1933) de sadece 44 sayfalık tanıtma yazısı yayınlanan en önemli eseri *Babylon, die heilige Stadt nach der Beschreibung der Babylonier* ile şöhrete ulaştı. "Reallexikon der Vorgeschichte" ve "Reallexikon her Assyriologie" ye çok sayıda ilmi makaleler yazmak suretiyle adı geçen eserlerin yazı heyetine katılmıştı.

Eckhard Unger 11.4.1885 tarihinde Landsberg a. W. de Alman Temyiz Mahkemesi Reisi Wilhelm Unger'in oğlu olarak dünyaya geldi. Leipzig'de Thomasschule adlı liseyi bitirdikten sonra 1904-1911 tarihleri arasında aynı şehirde Klasik Arkeoloji (Studniczka'dan), Sanat Tarihi (Schmarsow'dan) Etnoloji (Weule'den) ve bilhassa Zimmern ve Weissbach'dan Assirioloji okuyarak Üniversite öğrenimini tamamladı. Doktorasını verdikten sonra 1911-1918 yılları arasında İstanbul Eski Eserler Müzesinde uzman olarak vazife yaptığı gibi, 1915-1918 tarihlerinde İstanbul Üniversitesinde öğretim görevliliğinde bulunuyordu. 1924-1925 ve 1932-1935 yılları arasında İstanbul'da müze çalışmalarına devam etti. Bilgin, Türk hükümeti tarafından üç defa davet edilmiş olmayı kendisi için büyük bir şeref

sayardı. Faaliyet gösterdiği yerlerden biri de Berlin Üniversitesi'dir. O 1924 yıllarında bu Üniversite de eylemsiz doçent, 1930 senesinde ise Ordinaryüs Profesör oldu. Bruno Meissner, Fritz Schachmeyer, Ernst Weidner ve Arnold Gustav ile birlikte 1923 tarihinde Hiddensee'de "Altorientalische Gesellschaft" ı kurdu. 1945 tarihinde Berlin'de tekaüt olmuş ise de 1953 de Greifswald ve Rostock Üniversitelerinde yeniden vazife aldı.

Araştırcının sekseninci yaşında dahi ilme ne kadar hizmet ettiğini anlamak için "Kürschners Deutschen Gelehrten-kalender 1966" a bakmak kâfidir, zira bu eser Eckhard Unger'i yirmibeşten fazla monografinin ve birçok ilmî makalelerin müellifi olarak zikr etmektedir:

1 — *Kalksteinstatue des Gudea von Lagasch in Paris und Istanbul* (RA 1957, ayrıca bk. Türk Arkeol. Dergisi 8, 1959).

2 — *Die Wiederherstellung der Statue des Königs Salmanassar III. von Assyrien* (Türk Arkeolo. Dergisi VII, 2, 1957).

3 — *Die Verherrlichung des Königs Tuthaliia IV. von Hatti im Felsheiligtum von Yazılıkaya* (aynı eser 9, 1960).

4 — *Fata Morgana als geisteswissenschaftliches Phänomen in Alten Orient* (Riv. degli Studi Orientali 33, 1958) (Bu eser kendi sahasının dışında da bilgi sahibi olduğunun bir delilidir!).

5 — *Die Milchstrasse Nibiru, Sternbild des Marduk* (WO II, 1959).

6 — *Die Erde als Stern im Kosmos im 3. Jahrtausend v. Chr. am Toten Meer in Teleilat Ghassul* (ZDPV 1960).

7 — *Archaische Siegelzylinder des Fürsten von Kisik und Sittab und des Gottes Manishtusu von Kisch* (RA 1960).

8 — *Neue Erkenntnisse über die Dämonologie aus den altmesopotamischen Siegelbildern mit Keilschriftkommentaren* (Tagung für Allg. Religionsgesch. 1963, Sonderheft d. Wiss. Zeitschr. d. Univ. Jena 1964).

9 — *Die Symbole des Gottes Assur* (Belleten 1965)

Bilgin, yaşının çok ilerlemiş olmasına rağmen M. Lurker'in "Bibliographie zur Symbolkunde" adlı eserinin hazırlanmasına iştirak etmiştir. O Alman İlimler Akademisi tarafından vazifelendirildiği Kült sembolleri üzerindeki araştırmayı ölümünden evvel tamamlayamamış, Danimarkalı Frederik Münter'den de sitayişle bahs

ettiği *Altmesopotamische Siegelbildforschung im Auftakt durch Österreichs Orientalistik* adlı makalesinin basımını (Österr. Akad. d. Wiss., phil.-hist. Kl., Sitzb. ber., 250. Bd. 1965/1966) görmek de maalesef kendisine nasip olamamıştır.

Eckhard Unger'in, vefatına kadar Türkiye'de yazılarını yayınlamış olması (bk. yukarıda 1, 2, 3 ve 9 No. lu eserler) 1931 senesinden itibaren bu memlekete olan bağlılığına ve Türk dostları tarafından ne kadar takdir edildiğine bir delildir.

